
Meting lasten aanbesteden gemeenten, provincies en waterschappen

Meting van de lasten voor bedrijven en overheid als gevolg van aanbestedingen van decentrale overheden in Nederland.

Bijlage beleidsmatige figuren

SIRA Consulting B.V.
Edisonbaan 14 C-5
3439 MN Nieuwegein

Telefoon: 030 - 750 37 41
Fax: 030 - 750 37 42
E-mail: info@siraconsulting.nl

Meting lasten aanbesteden gemeenten, provincies en waterschappen

Meting van de lasten voor bedrijven en overheid als gevolg van aanbestedingen van de centrale overheden in Nederland.

Bijlage beleidsmatige figuren

Nieuwegein, 14 november 2005

ir. G. van Wijhe
drs. B.H. Duits
drs. M.A. Bloemheuvel

SIRA Consulting is inhoudelijk verantwoordelijk voor deze rapportage. De in deze rapportage opgenomen teksten en onderzoekresultaten mogen uitsluitend worden gebruikt als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken mits de bron duidelijk wordt vermeld. Vermenigvuldigen en/of openbaarmaking in welke vorm ook, is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, de Directie Marktwerking van het Ministerie van Economische Zaken. SIRA Consulting aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

Inhoudsopgave

1	Totale lasten door aanbestedingen	3
2	Totale lasten per aanbestedingsprocedure	4
3	Investering van één bedrijf voor het verkrijgen van een opdracht	5
4	Lasten van aanbesteden voor AD's (P)	6
5	Lasten van aanbesteden voor bedrijven (P)	13
6	Lasten per bedrijf per fase in een aanbesteding	20

1 Totale lasten door aanbestedingen

Lasten voor aanbestedende diensten (van de centrale overheid) en bedrijven als gevolg van aanbesteden door de centrale overheid in 2004:

Lasten voor aanbestedende diensten		€ 18,5 miljoen
Lasten voor bedrijven		€ 48,4 miljoen
- waarvan administratieve lasten	€ 28,9 miljoen	
- waarvan overige lasten	€ 19,5 miljoen	
Totaal		€ 66,9 miljoen

Lasten voor aanbestedende diensten (van de decentrale overheid) en bedrijven als gevolg van aanbesteden door de decentrale overheid in 2004:

Lasten voor aanbestedende diensten		€ 100,8 miljoen
Lasten voor bedrijven		€ 256,3 miljoen
- waarvan administratieve lasten	€ 37,0 miljoen	
- waarvan overige lasten	€ 219,3 miljoen	
Totaal		€ 357,1 miljoen

Lasten voor publiekrechtelijke instellingen en bedrijven als gevolg van aanbesteden door de publiekrechtelijke instellingen in 2004:

Lasten voor aanbestedende diensten		€ 33,3 miljoen
Lasten voor bedrijven		€ 80,2 miljoen
- waarvan administratieve lasten	€ 11,9 miljoen	
- waarvan overige lasten	€ 68,3 miljoen	
Totaal		€ 113,5 miljoen

Lasten voor alle aanbestedende diensten en bedrijven als gevolg van aanbesteden door alle overheden (centrale en decentrale overheid en publiekrechtelijke instellingen) in 2004:

Lasten voor aanbestedende diensten		€ 152,6 miljoen
Lasten voor bedrijven		€ 384,9 miljoen
- waarvan administratieve lasten	€ 77,8 miljoen	
- waarvan overige lasten	€ 307,1 miljoen	
Totaal		€ 537,5 miljoen

2 Totale lasten per aanbestedingsprocedure

Voor een aanbestedingsprocedure waarbij uitgegaan wordt dat 20 bedrijven informatie aanvragen, 10 bedrijven meedoen aan de selectiefase, 6 bedrijven een offerte indienen en met 1 partij een contract wordt afgesloten, zijn in onderstaande figuur de gemiddelde lasten per procedure weergegeven voor de verschillende categorieën decentrale overheden, de gemiddelde decentrale overheid en de centrale overheid. Voor de berekening is de aanname gedaan dat het bedrijfsleven gemiddeld één keer per week de publicaties scannen voor deelname aan een aanbesteding. Dit betekent dat voor de lasten per aanbestedingsprocedure is uitgegaan van 20 bedrijven die 52 (weken) maal scannen¹. Hierbij zijn ook bedrijven opgenomen die wel scannen, maar niet meedoen aan de procedure.

Aanbestedingsprocedure	Gemeenten				Provincies	Water-schappen	Decentrale Overheid	Centrale Overheid
	G4	Groot	Middelgr.	Klein				
Onderhands	€ 5.800	€ 5.350	€ 5.600	€ 5.100	€ 5.600	€ 5.600	€ 5.500	€ 5.000
Openbaar	€ 87.000	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.500	€ 84.000	€ 86.000	€ 85.500	€ 82.500
Niet-openbaar	€ 95.000	€ 96.000	€ 95.000	€ 97.500	€ 95.500	€ 95.500	€ 95.500	€ 94.500

Figuur 1. Lasten per aanbesteding.

Met bovenstaande aannamen zijn in onderstaande figuren de lasten per procedure voor de aanbestedende dienst (AD) en bedrijven weergegeven. Er is onderscheid gemaakt naar lasten per aanbesteding van de centrale overheid en van de decentrale overheid.

Lasten	Onderhands	Openbaar	Niet Openbaar
Totale lasten bedrijven	€ 2.750	€ 70.500	€ 78.000
Totale lasten AD	€ 2.750	€ 15.000	€ 17.500
Totaal	€ 5.500	€ 85.500	€ 95.500

Figuur 2. Lasten per aanbesteding van de decentrale overheid verdeeld naar AD en bedrijven.

Lasten	Onderhands	Openbaar	Niet Openbaar
Totale lasten bedrijven	€ 2.500	€ 68.000	€ 77.000
Totale lasten AD	€ 2.500	€ 14.500	€ 17.500
Totaal	€ 5.000	€ 82.500	€ 94.500

Figuur 3. Lasten per aanbesteding van de centrale overheid verdeeld naar AD en bedrijven.

¹ De aannamen in dit hoofdstuk komen overeen met de aannamen uit het onderzoek "Meting lasten van aanbesteden door de Centrale Overheid".

3 **Investering van één bedrijf voor het verkrijgen van een opdracht**

Voor het bepalen van de investeringen die één bedrijf moet doen voor het verkrijgen (winnen) van een opdracht is de volgende aanname gehanteerd:

Voordat één bedrijf een opdracht gegund krijgt, scant het gemiddeld 10 keer aanbestedingen alvorens informatie op te vragen, vraagt het 20 keer informatie op, doet het 10 keer mee aan de selectiefase en dient het 6 keer een offerte in.

Op basis van bovenstaande aanname doet één bedrijf voor het verkrijgen van een opdracht van de *decentrale overheid* de volgende investering:

- Niet-openbare procedure circa € 47.000. Bij een opdrachtwaarde van € 200.000 is dit een investering van 24%, bij € 1.000.000 een investering van 5%.
- Openbare procedure circa € 38.500 (exclusief selectiefase). Bij een opdrachtwaarde van € 200.000 is dit een investering van 19%, bij € 1.000.000 is dit 4%.
- Onderhandse procedure circa € 2.750 (exclusief selectiefase en 3 keer een offerte indienen). Bij een opdrachtwaarde van € 100.000 is dit een investering van 2,8%.

Op basis van bovenstaande aanname doet één bedrijf voor het verkrijgen van een opdracht van de *centrale overheid* de volgende investering:

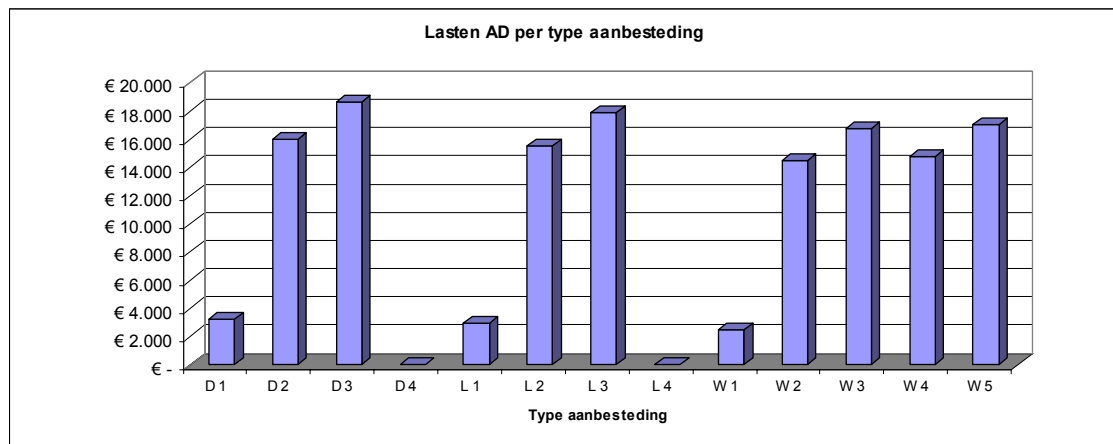
- Niet-openbare procedure circa € 45.000. Bij een opdrachtwaarde van € 200.000 is dit een investering van 23%, bij € 1.000.000 een investering van 5%.
- Openbare procedure circa € 36.000 (exclusief selectiefase). Bij een opdrachtwaarde van € 200.000 is dit een investering van 18%, bij € 1.000.000 is dit 4%.
- Onderhandse procedure circa € 2.500 (exclusief selectiefase en 3 keer een offerte indienen). Bij een opdrachtwaarde van € 100.000 is dit een investering van 2,5%.

4 Lasten van aanbesteden voor AD's (P)

Uit het onderzoek is gebleken dat de verschillende typen aanbestedingsprocedures niet door alle categorieën decentrale overheidsorganisaties worden toegepast. Indien een bepaald type niet wordt toegepast, zijn de lasten nihil.

G4-gemeenten

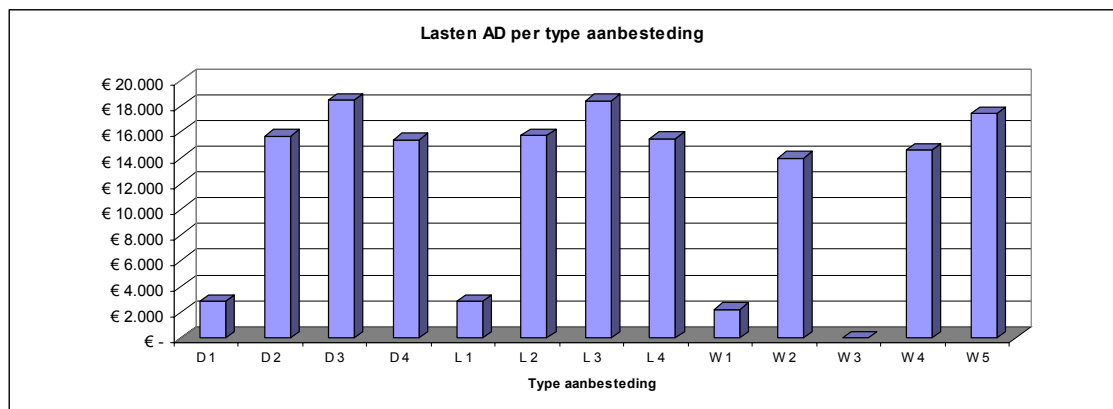
Aard van de opdracht	Toegepaste procedure		Lasten AD
D. Diensten	1. Onderhands	€	3.259
	2. Europees openbaar	€	16.007
	3. Europees niet-openbaar	€	18.614
	4. Nationaal openbaar	€	-
L. Leveringen	1. Onderhands	€	2.967
	2. Europees openbaar	€	15.527
	3. Europees niet-openbaar	€	17.886
	4. Nationaal openbaar	€	-
W. Werken	1. Onderhands	€	2.527
	2. Nationaal openbaar	€	14.474
	3. Nationaal niet-openbaar	€	16.771
	4. Europees openbaar	€	14.737
	5. Europees niet-openbaar	€	17.034

Figuur 4. Lasten per type aanbesteding voor een AD bij één aanbesteding van G4-gemeenten met 20 informatie-vragende bedrijven, 10 deelnemers selectiefase, 6 offerende bedrijven (3 bij een onderhandse procedure en 1 contractant).

Grote gemeenten

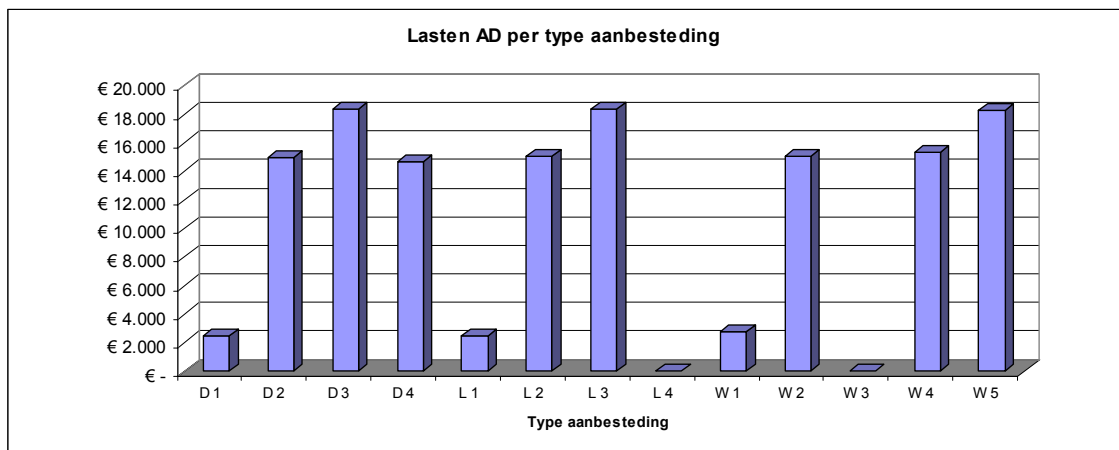
Aard van de opdracht	Toegepaste procedure		Lasten AD
D. Diensten	1. Onderhands	€	2.883
	2. Europees openbaar	€	15.664
	3. Europees niet-openbaar	€	18.448
	4. Nationaal openbaar	€	15.401
L. Leveringen	1. Onderhands	€	2.853
	2. Europees openbaar	€	15.738
	3. Europees niet-openbaar	€	18.400
	4. Nationaal openbaar	€	15.475
W. Werken	1. Onderhands	€	2.245
	2. Nationaal openbaar	€	13.990
	3. Nationaal niet-openbaar	€	-
	4. Europees openbaar	€	14.588
	5. Europees niet-openbaar	€	17.437

Figuur 5. Lasten per type aanbesteding voor een AD bij één aanbesteding van grote gemeenten met 20 informatievragende bedrijven, 10 deelnemers selectiefase, 6 offerende bedrijven (3 bij een onderhandse procedure en 1 contractant).

Middelgrote gemeenten

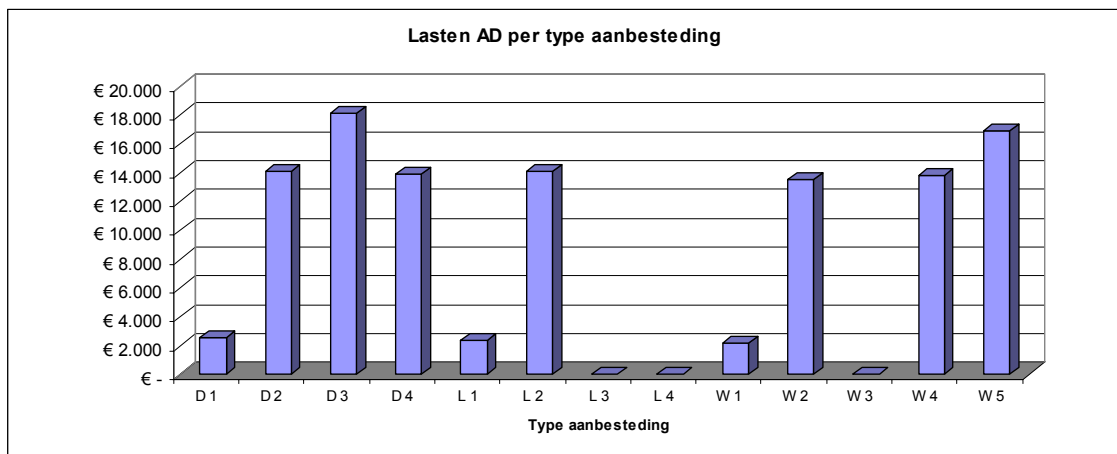
Aard van de opdracht	Toegepaste procedure		Lasten AD
D. Diensten	1. Onderhands	€	2.452
	2. Europees openbaar	€	14.982
	3. Europees niet-openbaar	€	18.380
	4. Nationaal openbaar	€	14.719
L. Leveringen	1. Onderhands	€	2.452
	2. Europees openbaar	€	15.012
	3. Europees niet-openbaar	€	18.380
	4. Nationaal openbaar	€	-
W. Werken	1. Onderhands	€	2.793
	2. Nationaal openbaar	€	15.048
	3. Nationaal niet-openbaar	€	-
	4. Europees openbaar	€	15.311
	5. Europees niet-openbaar	€	18.259

Figuur 6. Lasten per type aanbesteding voor een AD bij één aanbesteding van middelgrote gemeenten met 20 informatievragende bedrijven, 10 deelnemers selectiefase, 6 offerende bedrijven (3 bij een onderhandse procedure en 1 contractant).

Kleine gemeenten

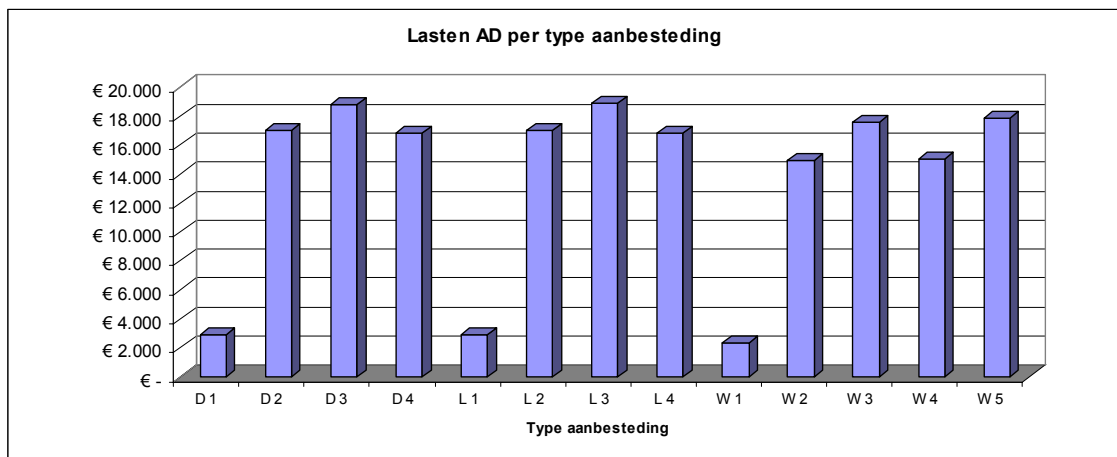
Aard van de opdracht	Toegepaste procedure		Lasten AD
D. Diensten	1. Onderhands	€	2.521
	2. Europees openbaar	€	14.053
	3. Europees niet-openbaar	€	18.116
	4. Nationaal openbaar	€	13.865
L. Leveringen	1. Onderhands	€	2.330
	2. Europees openbaar	€	14.053
	3. Europees niet-openbaar	€	-
	4. Nationaal openbaar	€	-
W. Werken	1. Onderhands	€	2.219
	2. Nationaal openbaar	€	13.498
	3. Nationaal niet-openbaar	€	-
	4. Europees openbaar	€	13.761
	5. Europees niet-openbaar	€	16.893

Figuur 7. Lasten per type aanbesteding voor een AD bij één aanbesteding van kleine gemeenten met 20 informatievragende bedrijven, 10 deelnemers selectiefase, 6 offerende bedrijven (3 bij een onderhandse procedure en 1 contractant).

Provincies

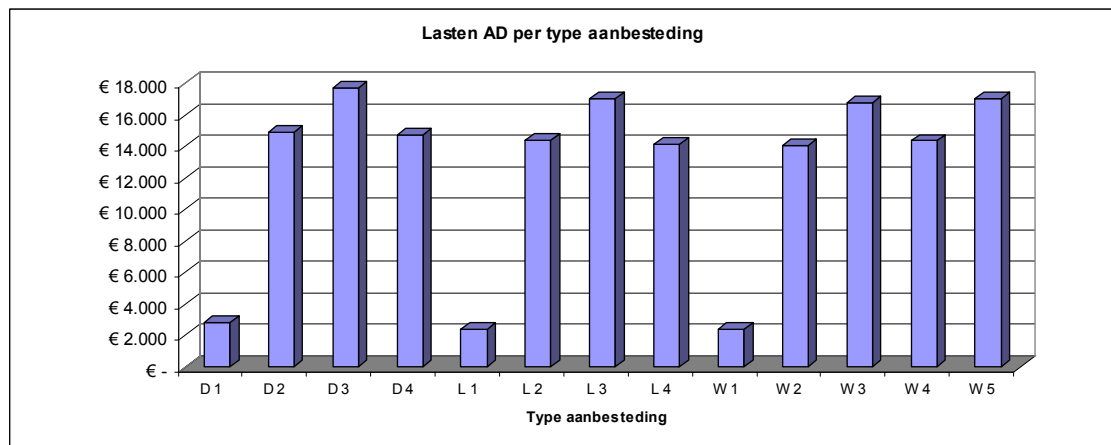
Aard van de opdracht	Toegepaste procedure		Lasten AD
D. Diensten	1. Onderhands	€	2.911
	2. Europees openbaar	€	17.047
	3. Europees niet-openbaar	€	18.788
	4. Nationaal openbaar	€	16.784
L. Leveringen	1. Onderhands	€	2.902
	2. Europees openbaar	€	17.047
	3. Europees niet-openbaar	€	18.862
	4. Nationaal openbaar	€	16.776
W. Werken	1. Onderhands	€	2.320
	2. Nationaal openbaar	€	14.935
	3. Nationaal niet-openbaar	€	17.587
	4. Europees openbaar	€	15.010
	5. Europees niet-openbaar	€	17.850

Figuur 8. Lasten per type aanbesteding voor een AD bij één aanbesteding van provincies met 20 informatievragebedrijven, 10 deelnemers selectiefase, 6 offerende bedrijven (3 bij een onderhandse procedure en 1 contractant).

Waterschappen

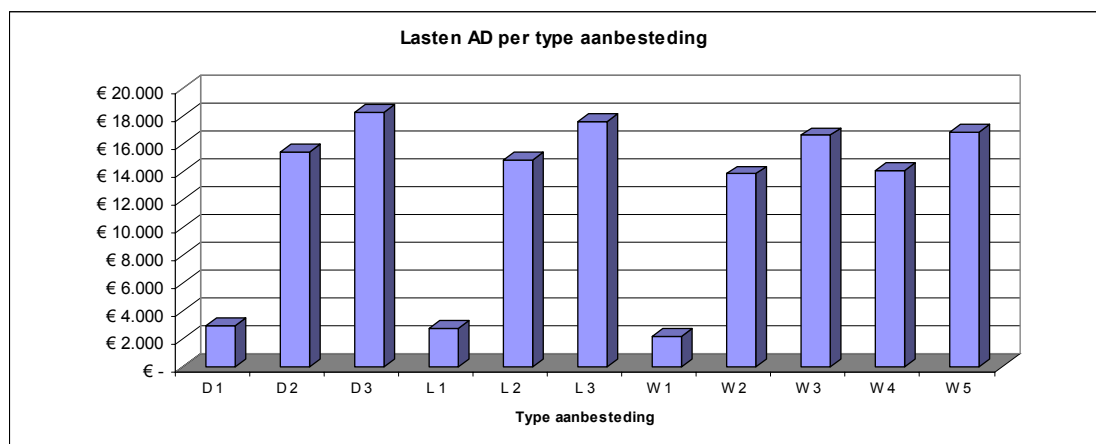
Aard van de opdracht	Toegepaste procedure		Lasten AD
D. Diensten	1. Onderhands	€	2.838
	2. Europees openbaar	€	14.950
	3. Europees niet-openbaar	€	17.702
	4. Nationaal openbaar	€	14.762
L. Leveringen	1. Onderhands	€	2.376
	2. Europees openbaar	€	14.410
	3. Europees niet-openbaar	€	17.041
	4. Nationaal openbaar	€	14.185
W. Werken	1. Onderhands	€	2.421
	2. Nationaal openbaar	€	14.097
	3. Nationaal niet-openbaar	€	16.807
	4. Europees openbaar	€	14.360
	5. Europees niet-openbaar	€	17.070

Figuur 9. Lasten per type aanbesteding voor een AD bij één aanbesteding van waterschappen met 20 informatie-vragende bedrijven, 10 deelnemers selectiefase, 6 offerende bedrijven (3 bij een onderhandse procedure en 1 contractant).

Centrale overheid

Aard van de opdracht	Toegepaste procedure		Lasten AD
D. Diensten	1. Onderhands	€	2.904
	2. Openbaar	€	15.469
	3. Niet-openbaar	€	18.304
L. Leveringen	1. Onderhands	€	2.725
	2. Openbaar	€	14.831
	3. Niet-openbaar	€	17.666
W. Werken	1. Onderhands	€	2.176
	2. Openbaar	€	13.865
	3. Niet-openbaar	€	16.630
	4. Openbaar	€	14.128
	5. Niet-openbaar	€	16.893

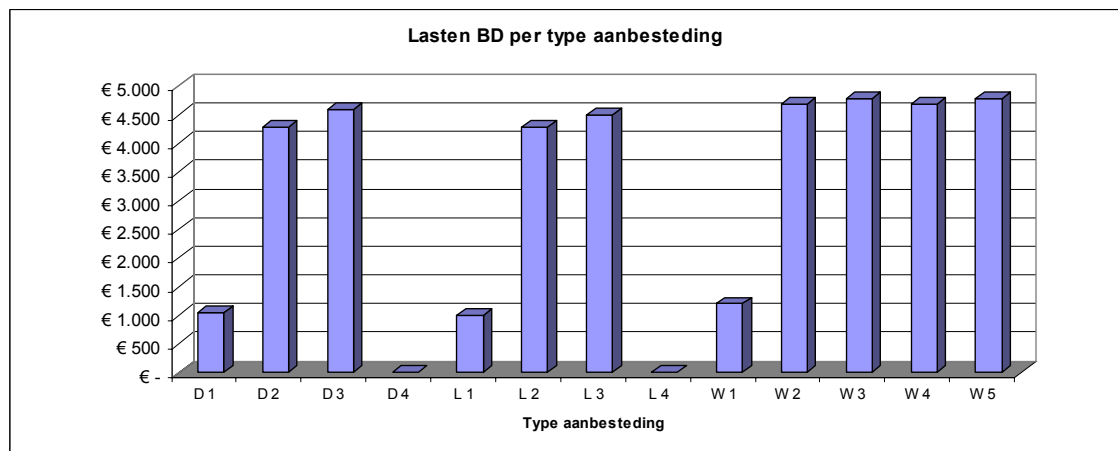
Figuur 10. Lasten per type aanbesteding voor een AD bij één aanbesteding van centrale overheid met 20 informatievragebedrijven, 10 deelnemers selectiefase, 6 offererende bedrijven (3 bij een onderhandse procedure en 1 contractant).

5 Lasten van aanbesteden voor bedrijven (P)

Uit het onderzoek is gebleken dat de verschillende typen aanbestedingsprocedures niet door alle categorieën decentrale overheidsorganisaties worden toegepast. Indien een bepaald type niet wordt toegepast, zijn de lasten nihil.

G4-gemeenten

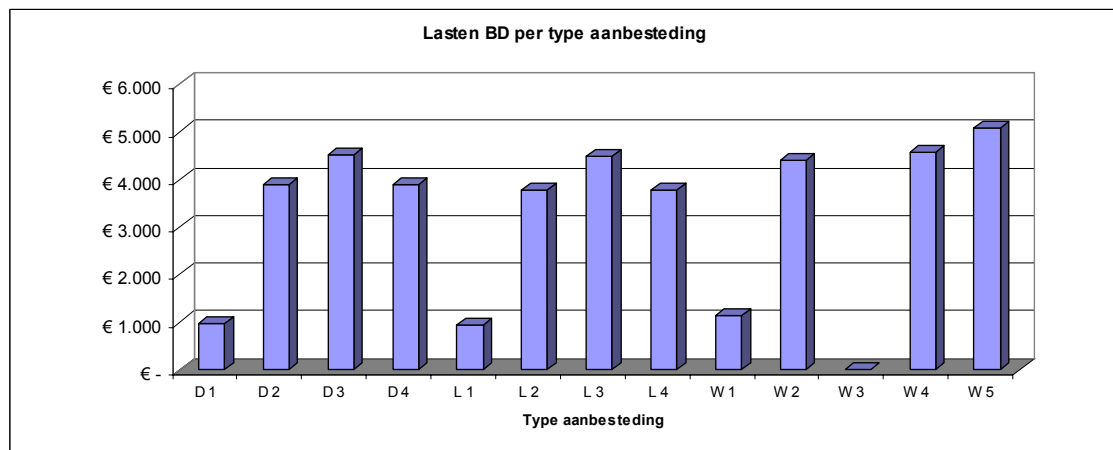
Aard van de opdracht	Toegepaste procedure		Lasten BD
D. Diensten	1. Onderhands	€	1.042
	2. Europees openbaar	€	4.287
	3. Europees niet-openbaar	€	4.585
	4. Nationaal openbaar	€	-
L. Leveringen	1. Onderhands	€	997
	2. Europees openbaar	€	4.287
	3. Europees niet-openbaar	€	4.488
	4. Nationaal openbaar	€	-
W. Werken	1. Onderhands	€	1.200
	2. Nationaal openbaar	€	4.693
	3. Nationaal niet-openbaar	€	4.791
	4. Europees openbaar	€	4.693
	5. Europees niet-openbaar	€	4.791

Figuur 11. Lasten per type aanbesteding voor één bedrijf bij één aanbesteding door G4-gemeenten.

Grote gemeenten

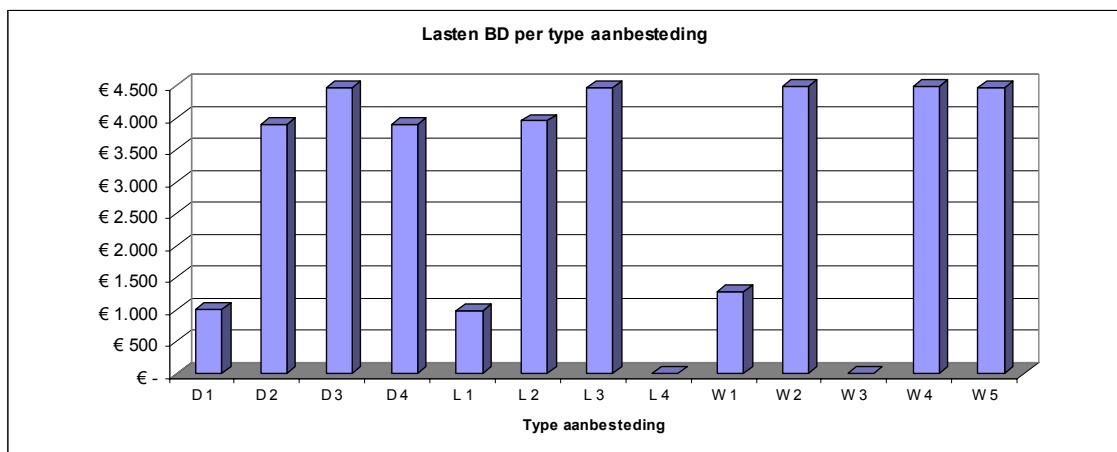
Aard van de opdracht	Toegepaste procedure		Lasten BD
D. Diensten	1. Onderhands	€	964
	2. Europees openbaar	€	3.901
	3. Europees niet-openbaar	€	4.516
	4. Nationaal openbaar	€	3.901
L. Leveringen	1. Onderhands	€	933
	2. Europees openbaar	€	3.776
	3. Europees niet-openbaar	€	4.500
	4. Nationaal openbaar	€	3.776
W. Werken	1. Onderhands	€	1.139
	2. Nationaal openbaar	€	4.404
	3. Nationaal niet-openbaar	€	-
	4. Europees openbaar	€	4.582
	5. Europees niet-openbaar	€	5.079

Figuur 12. Lasten per type aanbesteding voor één bedrijf bij één aanbesteding door grote gemeenten.

Middelgrote gemeenten

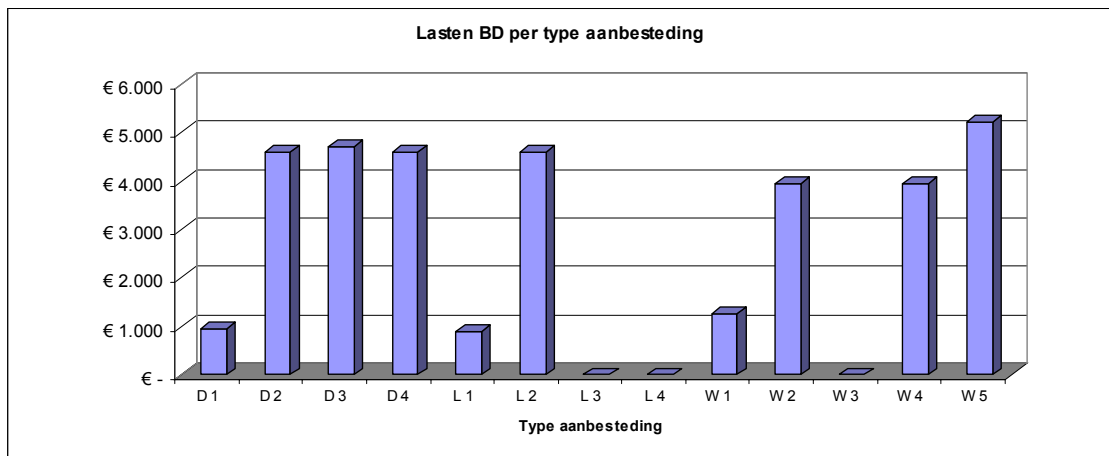
Aard van de opdracht	Toegepaste procedure		Lasten BD
D. Diensten	1. Onderhands	€	1.009
	2. Europees openbaar	€	3.891
	3. Europees niet-openbaar	€	4.482
	4. Nationaal openbaar	€	3.891
L. Leveringen	1. Onderhands	€	979
	2. Europees openbaar	€	3.951
	3. Europees niet-openbaar	€	4.482
	4. Nationaal openbaar	€	-
W. Werken	1. Onderhands	€	1.282
	2. Nationaal openbaar	€	4.490
	3. Nationaal niet-openbaar	€	-
	4. Europees openbaar	€	4.490
	5. Europees niet-openbaar	€	4.482

Figuur 13. Lasten per type aanbesteding voor één bedrijf bij één aanbesteding door middelgrote gemeenten.

Kleine gemeenten

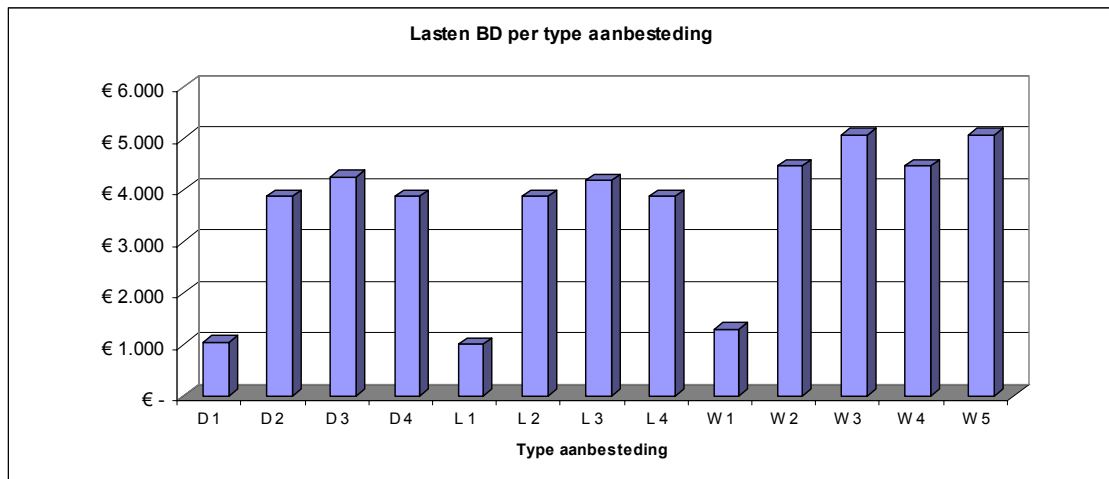
Aard van de opdracht	Toegepaste procedure		Lasten BD
D. Diensten	1. Onderhands	€	954
	2. Europees openbaar	€	4.598
	3. Europees niet-openbaar	€	4.720
	4. Nationaal openbaar	€	4.598
L. Leveringen	1. Onderhands	€	902
	2. Europees openbaar	€	4.598
	3. Europees niet-openbaar	€	-
	4. Nationaal openbaar	€	-
W. Werken	1. Onderhands	€	1.254
	2. Nationaal openbaar	€	3.959
	3. Nationaal niet-openbaar	€	-
	4. Europees openbaar	€	3.959
	5. Europees niet-openbaar	€	5.224

Figuur 14. Lasten per type aanbesteding voor één bedrijf bij één aanbesteding door kleine gemeenten.

Provincies

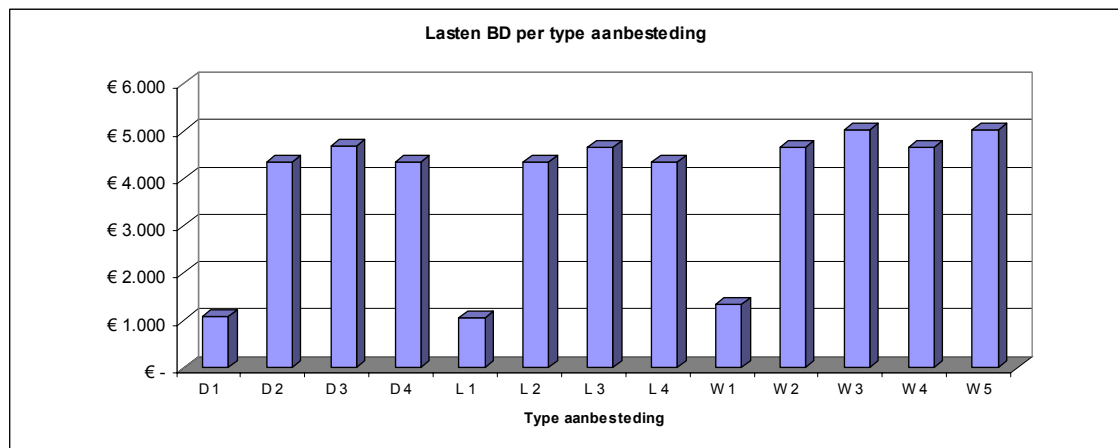
Aard van de opdracht	Toegepaste procedure		Lasten BD
D. Diensten	1. Onderhands	€	1.031
	2. Europees openbaar	€	3.874
	3. Europees niet-openbaar	€	4.258
	4. Nationaal openbaar	€	3.874
L. Leveringen	1. Onderhands	€	995
	2. Europees openbaar	€	3.874
	3. Europees niet-openbaar	€	4.185
	4. Nationaal openbaar	€	3.874
W. Werken	1. Onderhands	€	1.290
	2. Nationaal openbaar	€	4.472
	3. Nationaal niet-openbaar	€	5.072
	4. Europees openbaar	€	4.472
	5. Europees niet-openbaar	€	5.072

Figuur 15. Lasten per type aanbesteding voor één bedrijf bij één aanbesteding door provincies.

Waterschappen

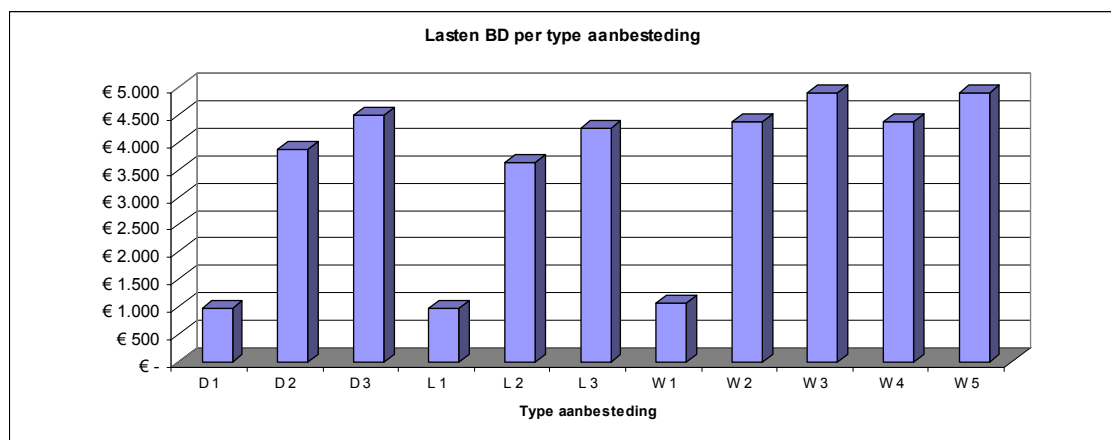
Aard van de opdracht	Toegepaste procedure		Lasten BD
D. Diensten	1. Onderhands	€	1.076
	2. Europees openbaar	€	4.354
	3. Europees niet-openbaar	€	4.686
	4. Nationaal openbaar	€	4.354
L. Leveringen	1. Onderhands	€	1.046
	2. Europees openbaar	€	4.354
	3. Europees niet-openbaar	€	4.651
	4. Nationaal openbaar	€	4.354
W. Werken	1. Onderhands	€	1.350
	2. Nationaal openbaar	€	4.655
	3. Nationaal niet-openbaar	€	5.022
	4. Europees openbaar	€	4.655
	5. Europees niet-openbaar	€	5.022

Figuur 16. Lasten per type aanbesteding voor één bedrijf bij één aanbesteding door waterschappen.

Centrale overheid

Aard van de opdracht	Toegepaste procedure	Lasten BD
D. Diensten	1. Onderhands	€ 973
	2. Openbaar	€ 3.858
	3. Niet-openbaar	€ 4.484
L. Leveringen	1. Onderhands	€ 973
	2. Openbaar	€ 3.622
	3. Niet-openbaar	€ 4.248
W. Werken	1. Onderhands	€ 1.063
	2. Openbaar	€ 4.362
	3. Niet-openbaar	€ 4.888
	4. Openbaar	€ 4.362
	5. Niet-openbaar	€ 4.888

Figuur 17. Lasten per type aanbesteding voor één bedrijf bij één aanbesteding door centrale overheid.

6 Lasten per bedrijf per fase in een aanbesteding

Lasten per bedrijf per fase in een aanbesteding door G4-gemeenten

Lasten per fase (cumulatief)	Algemeen €	Informatie €	Selectie €	Offerte €	Contract €	Totaal €
Onderhands	0 ()	0 ()	0 ()	854 (854)	188 (1.042)	1.042
Openbaar	375 (375)	772 (1.147)	0 (1.147)	2.607 (3.754)	533 (4.287)	4.287
Niet-openbaar	375 (375)	660 (1.035)	1.118 (2.153)	2.244 (4.397)	188 (4.585)	4.585

Figuur 18. Lasten en cumulatieve lasten voor één bedrijf bij inschrijven op één aanbesteding van G4-gemeenten in 2004.

Lasten per bedrijf per fase in een aanbesteding door grote gemeenten

Lasten per fase (cumulatief)	Algemeen €	Informatie €	Selectie €	Offerte €	Contract €	Totaal €
Onderhands	0 ()	0 ()	0 ()	776 (776)	188 (964)	964
Openbaar	375 (375)	662 (1.037)	0 (1.037)	2.573 (3.610)	291 (3.901)	3.901
Niet-openbaar	375 (375)	660 (1.035)	1.147 (2.182)	2.146 (4.328)	188 (4.516)	4.516

Figuur 19. Lasten en cumulatieve lasten voor één bedrijf bij inschrijven op één aanbesteding van grote gemeenten in 2004.

Lasten per bedrijf per fase in een aanbesteding door middelgrote gemeenten

Lasten per fase (cumulatief)	Algemeen €	Informatie €	Selectie €	Offerte €	Contract €	Totaal €
Onderhands	0 ()	0 ()	0 ()	821 (821)	188 (1.009)	1.009
Openbaar	375 (375)	706 (1.081)	0 (1.081)	2.346 (3.427)	464 (3.891)	3.891
Niet-openbaar	375 (375)	660 (1.035)	1.179 (2.214)	2.080 (4.294)	188 (4.482)	4.482

Figuur 20. Lasten en cumulatieve lasten voor één bedrijf bij inschrijven op één aanbesteding van middelgrote gemeenten in 2004.

Lasten per bedrijf per fase in een aanbesteding door kleine gemeenten

Lasten per fase (cumulatief)	Algemeen €	Informatie €	Selectie €	Offerte €	Contract €	Totaal €
Onderhands	0 ()	0 ()	0 ()	766 (766)	188 (954)	954
Openbaar	375 (375)	773 (1.148)	0 (1.148)	3.055 (4.203)	395 (4.598)	4.598
Niet-openbaar	375 (375)	660 (1.035)	1.324 (2.359)	2.173 (4.532)	188 (4.720)	4.720

Figuur 21. Lasten en cumulatieve lasten voor één bedrijf bij inschrijven op één aanbesteding van kleine gemeenten in 2004.

Lasten per bedrijf per fase in een aanbesteding door provincies

Lasten per fase (cumulatief)	Algemeen €	Informatie €	Selectie €	Offerte €	Contract €	Totaal €
Onderhands	0 ()	0 ()	0 ()	843 (843)	188 (1.031)	1.031
Openbaar	375 (375)	661 (1.036)	0 (1.036)	2.305 (3.341)	533 (3.874)	3.874
Niet-openbaar	375 (375)	660 (1.035)	1.065 (2.100)	1.970 (4.070)	188 (4.258)	4.258

Figuur 22. Lasten en cumulatieve lasten voor één bedrijf bij inschrijven op één aanbesteding van provincies in 2004.

Lasten per bedrijf per fase in een aanbesteding door waterschappen

Lasten per fase (cumulatief)	Algemeen €	Informatie €	Selectie €	Offerte €	Contract €	Totaal €
Onderhands	0 ()	0 ()	0 ()	888 (888)	188 (1.076)	1.076
Openbaar	375 (375)	770 (1.145)	0 (1.145)	2.539 (3.684)	670 (4.354)	4.354
Niet-openbaar	375 (375)	660 (1.035)	1.118 (2.153)	2.345 (4.498)	188 (4.686)	4.686

Figuur 23. Lasten en cumulatieve lasten voor één bedrijf bij inschrijven op één aanbesteding van waterschappen in 2004.

Lasten per bedrijf per fase in een aanbesteding door de centrale overheid

Lasten per fase (cumulatief)	Algemeen €	Informatie €	Selectie €	Offerte €	Contract €	Totaal €
Onderhands	0 ()	0 ()	0 ()	785 (785)	188 (973)	973
Openbaar	375 (375)	663 (1.038)	0 (1.038)	2.425 (3.463)	395 (3.858)	3.858
Niet-openbaar	375 (375)	660 (1.035)	1.088 (2.123)	2.173 (4.296)	188 (4.484)	4.484

Figuur 24. Lasten en cumulatieve lasten voor één bedrijf bij inschrijven op één aanbesteding van de centrale overheid.